

Jaarcijfers

Hart- en Vaatziekten

2022

Inhoudsopgave

Jaarcijfers Hart- en Vaatziekten 2022	4
Sterfte door hart- en vaatziekten	4
Ziekenhuisopnamen voor hart- en vaatziekten	9
Dagopnamen voor hart- en vaatziekten	12
Prognose na eerste ziekenhuisopname	13

In dit hoofdstuk worden de jaarcijfers met betrekking tot sterfte, ziekenhuisopnames en behandelingen gepresenteerd, uitgesplitst naar leeftijd en geslacht. Naast de cijfers van het betreffende jaar worden ook meerjarige trends gepresenteerd om ontwikkelingen inzichtelijk te maken. Deze gegevens bieden een uitgebreid beeld van de impact hart- en vaatziekten en vormen een belangrijke basis voor beleidsvorming en zorgverbetering.

Jaarcijfers Hart- en Vaatziekten 2022

Y. Koop^{1,2}, R.H. Wimmers¹, M.L. Bots², I. Vaartjes²

¹ Hartstichting, Den Haag

² Julius Centrum voor Gezondheidswetenschappen en Eerstelijns Geneeskunde, Universitair Medisch Centrum Utrecht, Utrecht

Sterfte door hart- en vaatziekten

In 2022 was het aandeel van hart- en vaatziekten aan de totale sterfte 23% voor zowel mannen en voor vrouwen. Er zijn in 2022 iets meer vrouwen dan mannen aan hart- en vaatziekten overleden, namelijk 19.134 mannen en 19.852 vrouwen. Tot de leeftijd van 80 jaar is kanker de meest voorkomende oorzaak van overlijden. Vanaf 80 jaar vormen hart- en vaatziekten de belangrijkste oorzaak van overlijden. Naast hart- en vaatziekten en kanker vormen ziekten van de ademhalingsorganen, psychische en gedragsstoornissen en ziekten van het zenuwstelsel en zintuigen belangrijke oorzaken van overlijden.

Tabel 1. Doodsoorzaken in Nederland in 2022. Absolute aantallen, percentages en gemiddelde leeftijd van overlijden
Bron CBS

Doodsoorzaak	Mannen			Vrouwen			Totaal		
	N	%	Gem. Lft.	N	%	Gem. Lft.	N	%	Gem. Lft.
Hart- en vaatziekten ¹	19.134	23	79	19.852	23	84	38.986	23	81
Kwaadaardige nieuwvormingen	24.587	29	74	20.955	24	73	45.542	27	74
Ziekten van de ademhalingsorganen	6.237	7	79	6.707	8	80	12.944	8	80
Psychische en gedragsstoornissen	4.738	6	81	8.274	10	87	13.012	8	85
Ziekten van zenuwstelsel en zintuigen	4.231	5	78	4.889	6	81	9.120	5	80
Uitwendige oorzaken van letsel en vergiftiging	5.076	6	68	5.439	6	80	10.515	6	74
COVID ²	4.515	5	75	3.736	4	83	8.251	5	82
Overige doodsoorzaken	15.231	18	81	16.511	19	80	31.742	19	78
Alle doodsoorzaken ³	83.749	100	77	86.363	100	80	170.112	100	78

¹ Op basis van ICD-10 codes loo t/m I99. Voor de precieze omschrijving van deze codes wordt verwezen naar bijlage A in het boek Hart- en vaatziekten in Nederland 2020

² COVID cijfers zijn gebaseerd op de ICD-10 codes U07.1 en U07.2

³ Als gevolg van afronding tellen de percentages niet altijd op tot 100

Tabel 2. Sterfte bij hart- en vaatziekten naar leeftijd en geslacht in Nederland in 2022

		Absolute aantallen	Gem. lft	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	≥90
Sterfte [†]	Mannen	19.134	79	39	65	263	966	2254	5330	7131	3086
	Vrouwen	19.852	84	23	39	127	391	1157	3429	7905	6781
	Totaal	38.986	81	62	104	390	1357	3411	8759	15036	9867

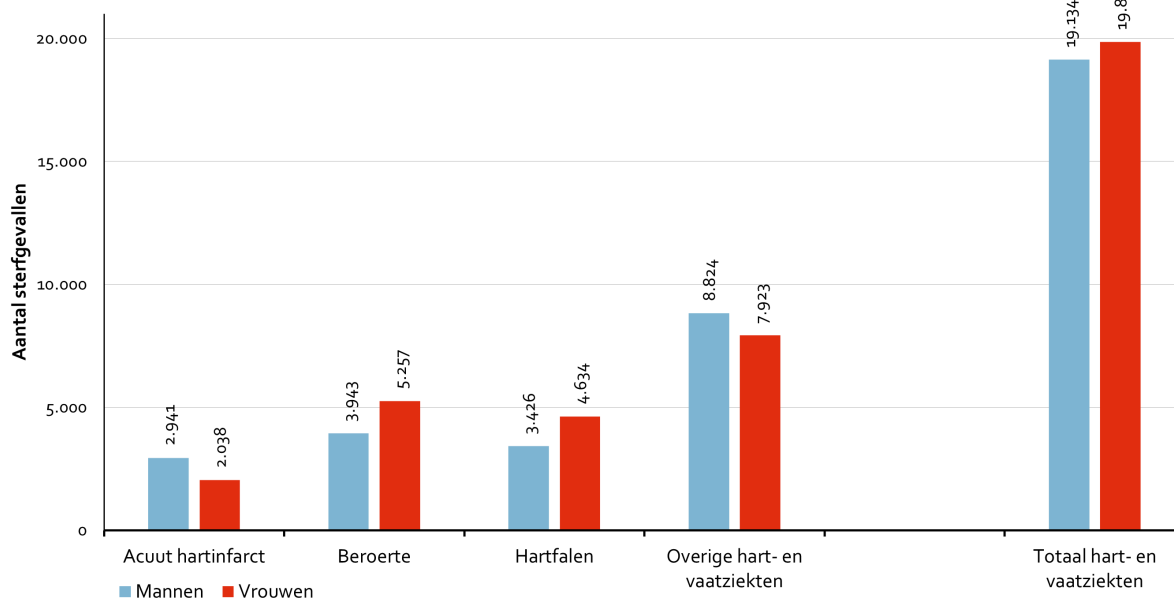
[†] Op basis van gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek: ICD-10 codes I00-I99, ICD-9 codes 390-459

De gemiddelde leeftijd van overlijden aan hart- en vaatziekten is 79 jaar bij mannen en 84 jaar bij vrouwen. De sterfte aan hart- en vaatziekten is voor vrouwen hoger in de leeftijdsgroepen vanaf 80 jaar in vergelijking met mannen, in deze groepen is het absolute aantal vrouwen ook hoger dan het aantal mannen. De gemiddelde leeftijd bij overlijden ten gevolge van hart- en vaatziekten is toegenomen over de tijd voor zowel mannen als vrouwen: in 1980 was de gemiddelde leeftijd voor mannen 73 jaar en voor vrouwen 79 jaar.

Figuur 1. Sterfte aan hart- en vaatziekten in Nederland in 2022. Absolute aantallen per ziektebeeld naar geslacht

Bron CBS

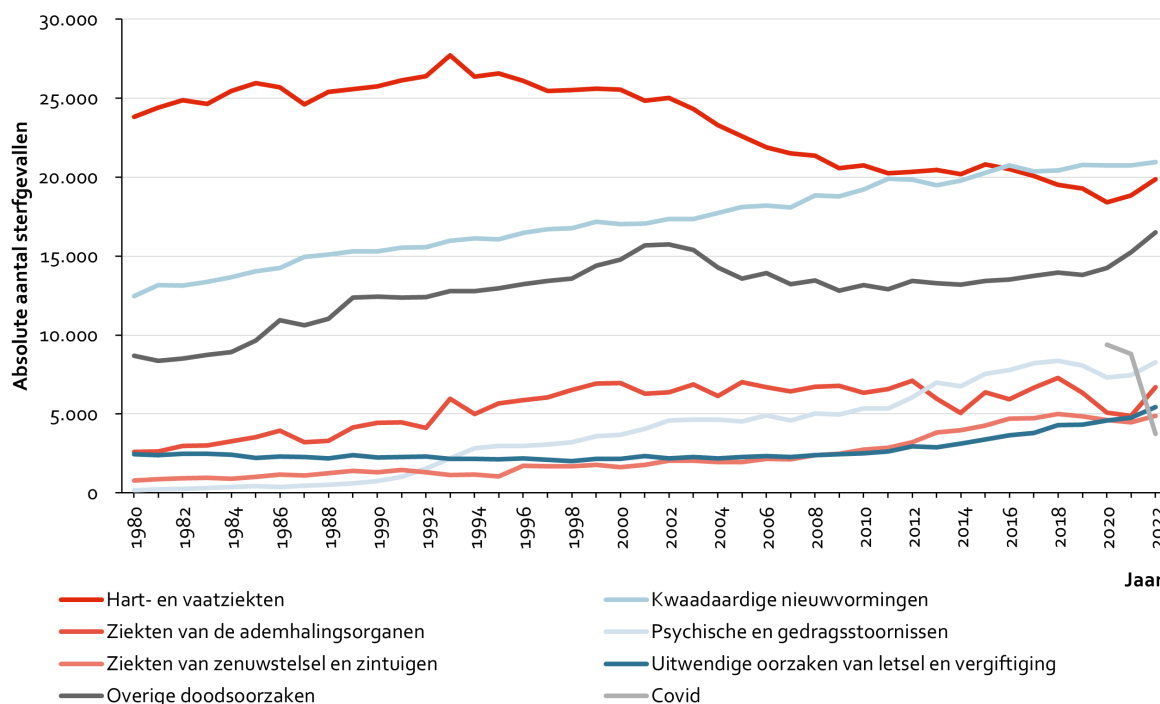

Absolute sterfte aan hart- en vaatziekten nam in de periode 1980-2022 af, deze daling is het sterkst tot 2010 daarna stagneert de sterfte aan hart en vaatziekten bij mannen. Bij vrouwen is dezelfde stagnatie zichtbaar, maar de sterfte aan hart en vaatziekten daalde weer sinds 2016 alhoewel deze sinds 2020 weer is gaan stijgen.

Als we naar het sterftepercentage per leeftijdscategorie kijken in 1980 en 2022 dan zien we een duidelijke verschuiving in leeftijd waarop mensen sterven aan een hart- en vaatziekten.

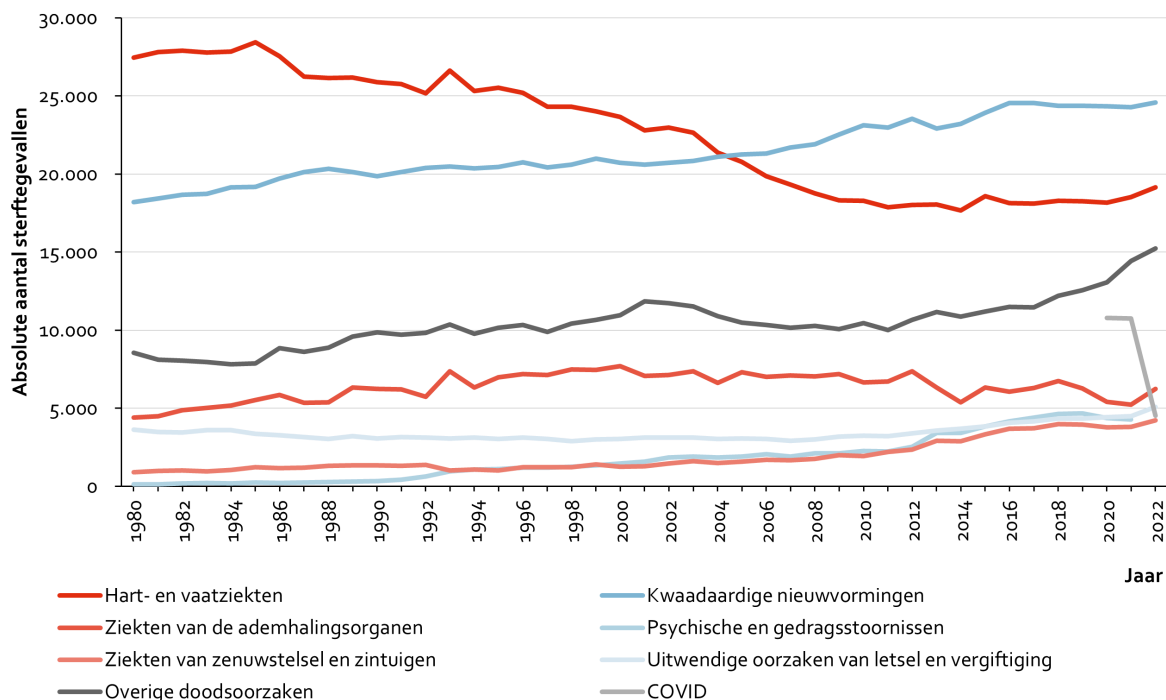
Figuur 2a. Trends doodsoorzaken vrouwen 1980-2022

Bron CBS

Figuur 2b. Trends doodsoorzaken mannen 1980-2022

Bron CBS

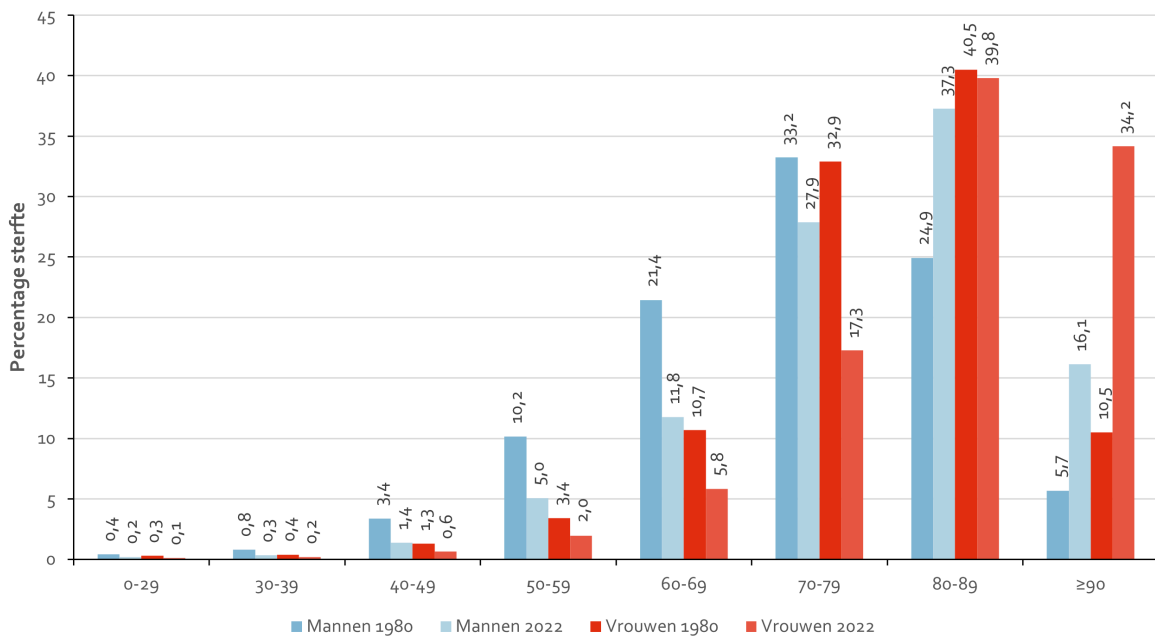
Figuur 3. Verschil in het sterftecijfer tussen 1980 en 2022 naar geslacht, leeftijd en voor de bevolkingsopbouw gecorrigeerd

Bron CBS

Figuur 4. Verdeling sterfte percentage HVZ per leeftijd in 1980 en 2022, naar geslacht

Bron CBS

Ziekenhuisopnamen voor hart- en vaatziekten

In 2022 vonden er 236.346 ziekenhuisopnamen wegens hart- en vaatziekten plaats, waarvan 141.618 (60%) opnamen van mannen en 94.728 (40%) van vrouwen. Dit zijn 388 opnamen vanwege hart- en vaatziekten per dag voor mannen en 260 opnamen per dag voor vrouwen. De gemiddelde leeftijd bij een ziekenhuisopname vanwege hart- en vaatziekten was 69 jaar bij mannen en 73 jaar bij vrouwen.

In 2022 bestaat 10% van de klinische ziekenhuisopnamen uit observaties, oftewel 22.430 observaties (12.271 voor mannen en 10.159 voor vrouwen).

Tabel 3. Kerncijfers ziekenhuisopnamen bij hart- en vaatziekten naar leeftijd en geslacht in Nederland in 2022

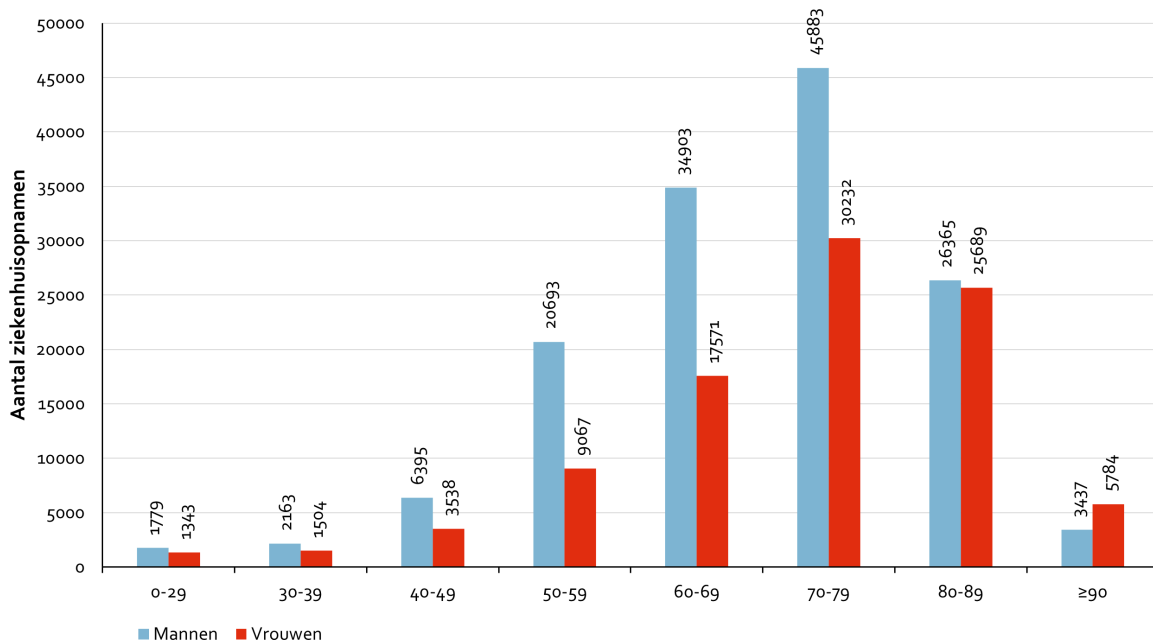
		Absolute aantallen	Gem. lft	0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	≥90
Ziekenhuisopnamen [‡]	Mannen	141.618	69	1.779	2.163	6.395	20.693	34.903	45.883	26.365	3.437
	Vrouwen	94.728	73	1.343	1.504	3.538	9.067	17.571	30.232	25.689	5.784
	Totaal	236.346	71	3.122	3.667	9.933	29.760	52.474	76.115	52.054	9.221
Dagopnamen [‡]	Mannen	68.183	67	796	893	3.203	11.773	21.032	23.140	7.034	312
	Vrouwen	37.379	68	721	852	1.898	5.166	9.763	13.241	5.400	338
	Totaal	105.562	67	1.517	1.745	5.101	16.939	30.795	36.381	12.434	650
		Gemiddeld aantal dagen		0-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	≥90
Gemiddeld aantal ligdagen in het ziekenhuis [‡]	Mannen	5		5	4	4	4	5	5	5	5
	Vrouwen	5		5	4	5	4	4	5	5	6
	Totaal	5		5	4	4	4	4	5	5	6
		Percentage		0-44	45-54	55-74	75-84	≥85			
Prognose na eerste ziekenhuisopname ^{†/‡}	30-dagen sterfte										
	Mannen	4,8		1,6	1,8	3,2	7,6	17,3			
	Vrouwen	6,0		1,4	2,1	3,3	7,2	16,9			
	Totaal	5,4		1,5	1,9	3,2	7,4	17,1			
1-jaar sterfte	Mannen	10,7		2,5	3,3	7,1	18,0	38,1			
	Vrouwen	12,8		2,1	3,8	7,2	15,9	36,0			
	Totaal	11,6		2,3	3,5	7,1	17,0	36,7			
5-jaar sterfte	Mannen	24,3		3,5	6,2	17,1	45,8	77,5			
	Vrouwen	27,1		2,6	6,0	15,5	39,2	74,3			
	Totaal	25,6		3,0	6,1	16,5	42,5	75,4			

[†] Op basis van gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek: ICD-10 codes I00-99, ICD-9 codes 390-459

[‡] Op basis van gegevens van Dutch Hospital Data: ICD-10 codes I00-99, ICD-9 390-459. Let op, deze cijfers gaan over het aantal opnames, niet het aantal individuele patiënten

Figuur 5. Ziekenhuisopnamen vanwege hart- en vaatziekten in Nederland in 2022. Absolute aantallen naar leeftijd en geslacht.

Bron DHD

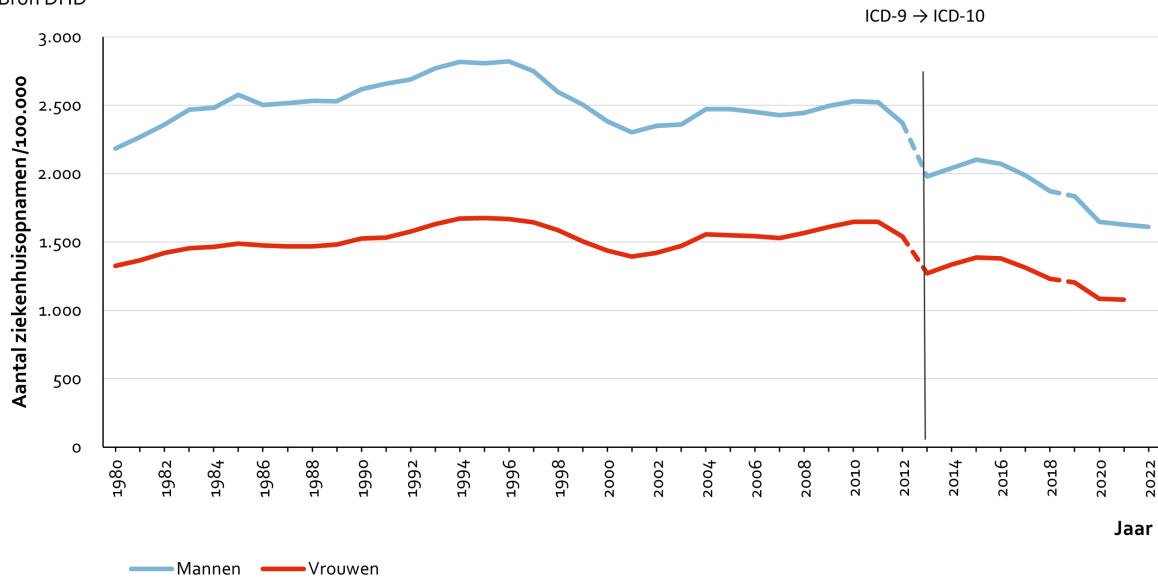
De gemiddelde leeftijd waarop iemand in het ziekenhuis wordt opgenomen vanwege een hart- en vaatziekte is in de periode van 1980-2022 gestegen voor zowel mannen als vrouwen (voor mannen van gemiddeld 61 jaar naar 69 jaar en voor vrouwen van gemiddeld 64 jaar naar 73 jaar).

Tussen 1980 en 2022 is het gemiddeld aantal dagen dat patiënten worden opgenomen vanwege hart- en vaatziekten afgenomen. Voor hart- en vaatziekten is de gemiddelde ligduur voor mannen afgenomen van 16 naar 5 dagen (69% daling) en voor vrouwen van 20 naar 5 dagen (75% daling).

In de periode 1980 tot 2022 is het gecorrigeerde ziekenhuisopnamecijfer voor hart- en vaatziekten bij mannen met 26% gedaald en bij vrouwen met 20% gedaald. In de periode 1980-2019 was dit nog respectievelijk 17% en 9% voor mannen en vrouwen. Deze sterke daling in 2020 - 2022 is mogelijk gerelateerd aan 1) de verminderde zorgcapaciteit door de COVID-19 gerelateerde ziekenhuisopnamen, 2) angst voor besmettingsgevaar in het ziekenhuis en 3) concurrerende ziekenhuisopname en sterfte door COVID.

Figuur 6. Trends in het voor de bevolkingsopbouw gecorrigeerde ziekenhuisopnamecijfer voor hart- en vaatziekten in Nederland. Per 100.000 personen naar geslacht. Periode 1980-2022. Jaar van standaardisatie is 2022.

Bron DHD

* Omwille van verschillende veranderingen zijn de cijfers na 2012 en van 2019 minder goed vergelijkbaar met de cijfers van de jaren ervoor. Om deze reden worden deze cijfers gestippeld weergegeven.

Dagopnamen voor hart- en vaatziekten

In 2022 vonden er 105.562 dagopnamen plaats vanwege hart- en vaatziekten, waarvan 68.183 (65%) van mannen en 37.379 (35%) van vrouwen. De gemiddelde leeftijd bij een dagopname vanwege hart- en vaatziekten was in 2022 67 jaar voor mannen en 68 jaar voor vrouwen.

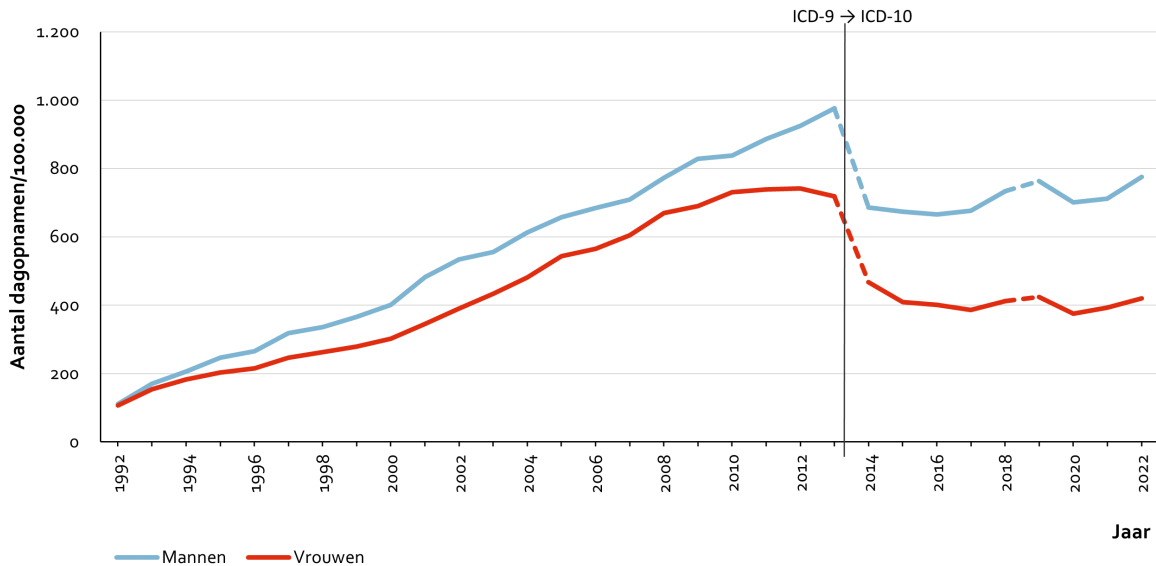
Sinds 1992 is er een gestage toename bij zowel mannen als vrouwen, van 6.437 en 7.340 dagopnamen van mannen respectievelijk vrouwen in 1992 naar 73.508 en 56.536 dagopnamen in 2013. Mede door administratieve en financiële veranderingen daalde het dagopnamecijfer na 2013 tot 52.049 dagopnamen van mannen en 32.578 dagopnamen van vrouwen in 2015. Sindsdien zijn het aantal dagopnamen weer gestegen tot 63.932 voor mannen en 36.105 voor vrouwen in 2019. Mogelijk als gevolg van de coronapandemie zijn de dagopnamen in 2020 gedaald naar 59.742 voor mannen en 32.336 voor vrouwen, maar sinds 2021 stijgt het aantal dagopnamen weer.

Figuur 7. Trends in voor de bevolkingsopbouw gecorrigeerde dagopnamencijfer voor hart- en vaatziekten in Nederland. Per 100.000 personen naar geslacht. Periode 1992-2022. Jaar van standaardisatie is

2022.

Bron DHD

* Omwille van verschillende veranderingen zijn de cijfers na 2012 en van 2019 minder goed vergelijkbaar met de cijfers van de jaren ervoor. Om deze reden worden deze cijfers gestippeld weergegeven.

Prognose na eerste ziekenhuisopname

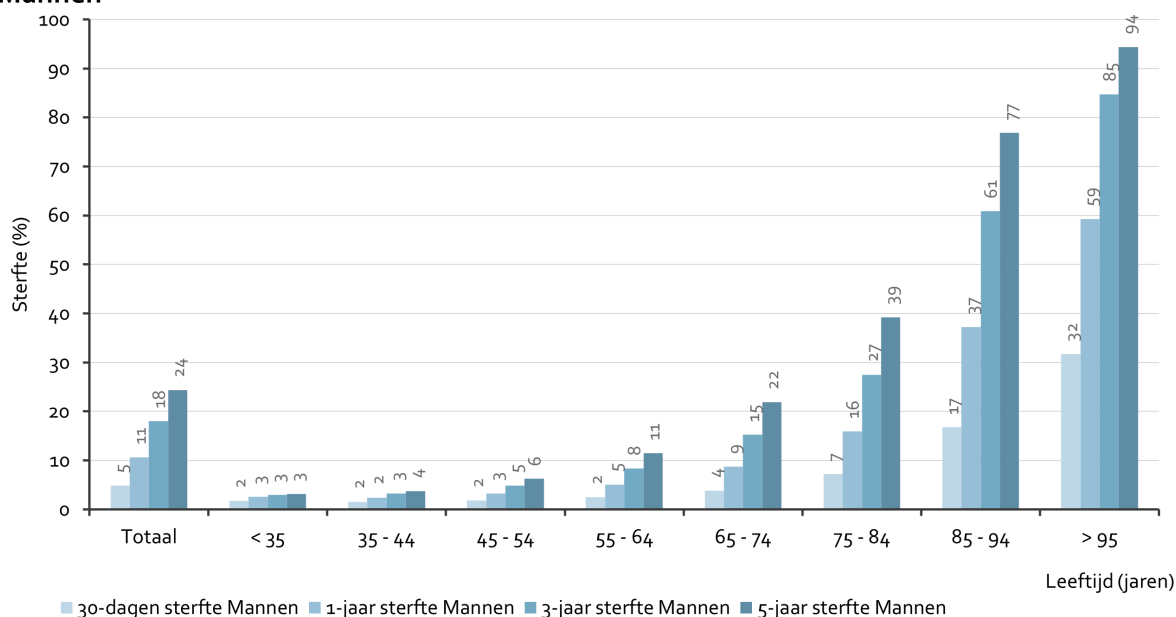
In de periode van 2010 tot 2019 is de prognose berekend na een eerste ziekenhuisopname voor hart- en vaatziekten. Na 30 dagen is 5% van de mannen en 6% van de vrouwen overleden, na 1 jaar 11% van de mannen en 13% van de vrouwen en na 5 jaar 24% van de mannen en 27% van de vrouwen. In de prognosecijfers figuren en de kerncijfers tabel, zijn de sterftcijfers na de eerste ziekenhuisopname per leeftijdsgroep voor mannen en vrouwen weergegeven.

Figuur 8a. Totaal HVZ. 30-dagen, 1-, 3- en 5 jaar sterfte in percentages, naar leeftijd en geslacht

Bron: CBS/DHD

Mannen

Figuur 8b. Totaal HVZ. 30-dagen, 1-, 3- en 5 jaar sterfte in percentages, naar leeftijd en geslacht

Bron: CBS/DHD

Vrouwen

